

Utdrag ur brandreglemente för Degerfors Järnverks brandkår 1927

Här finns ett antal paragrafer med regler och anvisningar – släckområdet omfattade även bostadskvarteren.

- Brandkåren bestod av befäl, elitkår om ca 40 man samt ca 45 man allmänt manskap i ålder huvudsakligen mellan 20 – 40 år.
- Sprutmönstring borde hållas fyra gånger om året med elitkåren samt en gång med hela indelta brandkåren.
- Det ålåg envar som förmärkte en utbruten brand eller tillbud att genast anmäla detta till portvakten i stora vaktstugan varigenom elitkåren genast alarmeras genom induktionsapparat och larmklockor
- Elektriska avdelningen skulle vid brand under mörka årstiden tillse, att så vitt möjligt hålla brandplatsen upplyst.
- Uppställningsplats för maskindrivna sprutorna var vid Letälven, Hammarviken och Agsjön samt kanalen. Utmed Letälven fanns sådana platser vid bland annat ingenjör Olssons bostad – *(kommentar, mycket detaljerat vid vilka hus man kom åt släckvatten)*.
- Förteckning över 23 brandposter – som alla var skyltade.

Instruktion för användande av ångsprutan (800 minutilters Ludwigsbergsspruta)

Vid larm och så snart någon av maskinisterna har anlänt, skall uttryckning och påeldning ske. Stenkolskärren samt denna spruta tillhöriga slangkärren skall avgå samtidigt jämte avdelad personal.

Vid utläggning av slang från spruta förfäres enligt instruktion. Nummer 4 kopplar slangen och de övriga begiver sig iväg mot branden med slangkärren

Då sugslangen utlägges tillses att densamma ej kommer att ligga så djupt att sugsilen kommer ca 0,5 meter under vattenytan. För att hindra slam, träflisor och dylikt att ryckas med, skall ventilen omgivas av skyddsnät eller sil av perforerad kopparplåt. För att hålla sugsilen på lämplig höjd över botten använda en flytboj.

Ångpannan bör alltid stå fylld med förut uppkokt vatten. Vid uppeldning avtappas vattnet till rätt vattenstånd. För tändning under pannan bör man först ha ett lager torra hyvelspån på gallret, därpå finhuggen, torr granved (ej tall). Eld uppgöres först på undersidan av gallret och tillgår så, att man fastsätter en i fotogen doppad trasselsudd på en smal sticka och använder densamma som braständare. Därpå uppgöres eld även på översidan av gallret. Överst på denna eldhärd måste läggas en liten flaska med fotogen. Så snart bränslet tänds slås flaskan sönder så att fotogenen får sprida sig. På tio minuter bör ångan vara uppe.

Eldningen fortsättes med ved, tills trycket visare 1,5 – 2 atm. Då påsläppes litet drag från pannan och samtidigt börjar man elda med torra fina stenkol mycket försiktigt, tills elden blir normal. Man bör vid uppeldningen noga tillse att elden inte kvävs genom påläggning av för mycket stenkol. Man bör elda med ved och stenkol samtidigt till dess elden är vitglödande.

Allt för kraftig eld hindrar draget samt utvecklar för mycket sot på tuberna. Dessutom slappar gallren samman vilket förorsakar att inget drag genomsläppes.

Vid uppeldning av pannan bör man tillse att luften utblåses, vilket tillgår så att en utblåsningskran får stå öppen tills ånga utströmmar genom den.

I väntat på att ånga bildas tillses alla smörjställen.

Arbetsstrycket i slangarna bör vara 6 atm, men kan, om slangarna är nya utan fara uppgå till 8 atm.

För inställning av trycket finns en särskild ventil vid vara inställning förfäres så, att man lättar eller spänner en inuti ventilen liggande fjäder.

Munstycket på strålröret bör vara 25 mm invändigt.

Vid uppeldningen av pannan bör det inuti skorstenen befintliga tunna plåtröret uppdrages för att öka draget, innan ångan kan användas.

Vid sotning av pannan användes 2 á 3 kg tryck.

Utöver detta finns:

Instruktion för användande av slangkärrorna

Instruktion för 800 l/min Penta-Revolverpruta med 24 hk motor

Anvisning för användande av brandsegel och språngsegel

Slangars behandling efter användandet.

Sammanställt av Värmlands Brandhistoriska Klubb mars 2023